

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : B 21 0 KGM 0 10 00 01/651
Konu : Örnek Anasözleşme tadilatı.

1068

27 Ekim 2011

.....VALİLİĞİNE
(Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü)
(Genelge No: 2011/..7...)

İl sınırları içerisinde kurulacak Temin Tevzi, Turizm Geliştirme, Üretim ve Pazarlama, Tüketim, Motorlu Taşıyıcılar, Küçük Sanat, Yaş Sebze ve Meyve Pazarlama, Kadın Çevre Kültür ve İşletme ile Pazarcılar İşletme kooperatiflerinin, Bakanlığımızca hazırlanan Örnek Anasözleşmelerinin aynen kabul edilmesi kaydıyla kuruluşuna izin verme yetkisi değişik tarihlerde yürürlüğe konulan genelgelerimiz ile Valiliklere devredilmiştir.

640 ve 649 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile 1163 sayılı Kooperatifler Kanununda yapılan değişiklikler nedeniyle Örnek Anasözleşmelerde yer alan bazı hükümlerin Kanun hükümlerindeki değişiklikler ile uyumlu hale getirilmesi bakımından, söz konusu anasözleşmelerin revize edilmesi ve bazı maddelerde değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur.

Bu itibarla, yukarıda türleri belirtilen kooperatiflerin İl Müdürlüğünüzce kuruluşuna izin verilmesi sırasında;

1. Halen bir ortaklık payının değerinin 100.- lira olduğu dikkate alınarak, örnek anasözleşmelerde yer alan, “Sermaye” ve “Paylar” başlıklı maddelerin buna göre düzenlenmesinin sağlanması,

2. Anasözleşmelerin bazılarında, “Ortaklıktan Çıkarma” başlıklı 14’üncü maddenin 1’inci fıkrasının 2’nci bendinde, “ otuz gün” olarak yazılmış olan ibarenin “bir ay” olarak düzeltilmesi,

3. Anasözleşmelerdeki “Gelir Gider Farkı ve Dağıtım” başlıklı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “ve %1’i tanıtma ve eğitim fonu” ibaresi ve üçüncü fıkrası ile “Özel Fon” başlıklı madde metninden “... madde gereğince tanıtma ve eğitim fonu için ayırım yapıldıktan sonra” ibaresinin çıkartılması,

4. Anasözleşmelerde, “Çağrıya Yetkili Organlar”, “Kooperatifin Aczi Halinde Yapılacak İşler”, “Dağılıma Sebepleri” ve “Bakanlık ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Denetimi” başlıklı muhtelif maddelerde yer alan, “Sanayi ve Ticaret Bakanlığı” ibaresinin, “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı” olarak düzeltilmesi,

5. Anasözleşmelerde yer alan, “Bakanlık ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Denetimi” başlıklı maddeden “Kooperatif Kontrolörlerine” ibaresinin çıkartılması,

6. Anasözleşmelerde, “Bakanlığa Müracaat ve Gönderilecek Belgeler” ile “Bakanlığa Gönderilecek Belgeler” başlıklı maddelerde yer alan “Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü” ibaresinin, “Bakanlık Taşra Teşkilatı” olarak değiştirilmesi,

6. Anasözleşmelerde, “Bakanlığa Müracaat ve Gönderilecek Belgeler” ile “Bakanlığa Gönderilecek Belgeler” başlıklı maddelerde yer alan “**Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü**” ibaresinin, “**Bakanlık Taşra Teşkilatı**” olarak değiştirilmesi,

7. Anasözleşmelerin “Oy Hakkı ve Temsil” başlıklı maddesinin ikinci fıkrasının sonuna, “**Ancak, yönetim ve denetim kurulu üyelerinin seçiminde her ortak en fazla bir ortağı temsilen oy kullanılabilir.**” şeklinde hükmün eklenmesi,

8. Anasözleşmelerde “Oy Kullanmanın Şekli” başlıklı maddenin sonuna, “**Kooperatifin ortak sayısının 500’den fazla olması halinde yönetim ve denetim kurulu seçimlerinde oylama her halükarda gizli oy açık tasnif esasına göre yapılır.**” ibaresinin eklenmesi,

9. Anasözleşmelerde yer alan, “Yönetim Kurulu Seçilme Şartları” ve “Denetim Kurulu Seçilme Şartları” başlıklı ilgili maddelerinin ise, aşağıda metinler halinde belirtilen hükümlerle değiştirilmesi,

gerekmektedir.

YÖNETİM KURULU:

Seçilme Şartları ve Bağdaşmayan Görevler:

Madde 43- Yönetim kurulu üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır.

- 1- Türk vatandaşı olmak,
- 2- Kooperatif ortağı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak,
- 3- Aynı türde başka bir kooperatifte yönetim kurulu üyesi olmamak,
- 4- Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre mahkum olmamak,
- 5- Aynı zamanda kooperatifte denetçi olmamak,
- 6- Aynı zamanda diğer yönetim kurulu üyelerinden birinin eşi olmamak ve birbirleri ile ikinci derece dahil kan ve kayın hısımlığı bulunmamak.

Yönetim kurulu üyeliğine seçilen tüzel kişiler, yukarıdaki şartları taşıyan gerçek kişiler vasıtasıyla temsil edilirler.

Seçilme şartları denetim kurulu tarafından araştırılır. Bu şartları taşımadıkları halde seçilenler ile sonradan kaybedenlerin görevlerine yönetim kurulunca son verilir.

Haklarında yukarıdaki suçlarla ilgili olarak kamu davası açılmış olanların görevleri ilk genel kurul toplantısına kadar devam etmekle beraber, yönetim kurulunca bu durumdaki üyelerin genel kurulca azli veya göreve devamı hakkında karar alınmak üzere yapılacak ilk genel kurul gündemine madde konulur.

Yönetim kurulu üyeleri, kooperatifin ve kooperatifin bağlı olduğu üst kuruluşların hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak yahut başka bir şekilde ücretli görev alamazlar.

Beşinci fıkrada belirtilen diğer görevleri bulunmasına rağmen yönetim kurulu üyesi olarak seçilenler, seçildikleri tarih itibariyle diğer görevlerinden ayrılmak zorundadırlar. Bu görevlerinden ayrılmayanların yönetim kurulu üyeliğine seçilmelerine ilişkin işlemler hükümsüzdür. Seçildikten sonra beşinci fıkradaki diğer görevleri edinen yönetim kurulu üyelerinin sonradan edindikleri görevlere ilişkin seçilme veya görevlendirme işlemleri ile sözleşmeler de hükümsüzdür. Yönetim kurulu üyeliğine seçilme işlemleri bu şekilde hükümsüz olanların yerlerine yedekleri çağrılır.

Yönetim kurulu üyelerinin fiilen bu görevleri yürüttükleri dönemde; bunların eş ve ikinci derece dahil kan ve kayın hısımları, kooperatif ve kooperatifin bağlı bulunduğu üst kuruluşlar ile bunların % 50'den fazla hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak veya başka bir şekilde ücretli olarak işe alınamazlar.

Bu madde hükümlerine aykırı uygulamalar denetçiler tarafından araştırılır.

DENETİM KURULU:

Seçilme Şartları ve Bağdaşmayan Görevler:

Madde 53- Denetim kurulu üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır:

- 1- Türk vatandaşı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak,
- 2- Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre mahkum olmamak,
- 3- Aynı zamanda kooperatifte yönetim kurulu üyesi, bu üyelerden birinin eşi, kooperatif personeli veya yönetim kurulu üyeleriyle üçüncü derece dahil kan ve sıhri hısımlar (Kendisinin ve eşinin, anne, baba, çocuk, büyükanne, büyükbaba, torun, amca, hala, dayı, teyze, kardeş, kardeş çocuğu) olmamak, yönetim kurulu üyeleriyle aralarında iş ortaklığı bulunmamak,
- 4- Aynı zamanda diğer denetim kurulu üyelerinden birinin eşi olmamak ve birbirleri ile ikinci derece dahil kan ve kayın hısımlığı bulunmamak.

Denetim kurulu üyeleri, kooperatifin ve kooperatifin bağlı olduğu üst kuruluşların hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak yahut başka bir şekilde ücretli görev alamazlar.

İkinci fıkrada belirtilen diğer görevleri bulunmasına rağmen denetim kurulu üyesi olarak seçilenler, seçildikleri tarih itibariyle diğer görevlerinden ayrılmak zorundadırlar. Bu görevlerinden ayrılmayanların denetim kurulu üyeliğine seçilmelerine ilişkin işlemler hükümsüzdür. Seçildikten sonra ikinci fıkradaki diğer görevleri edinen denetim kurulu üyelerinin sonradan edindikleri görevlere ilişkin seçilme veya görevlendirme işlemleri ile sözleşmeler de hükümsüzdür. Denetim kurulu üyeliğine seçilme işlemleri bu şekilde hükümsüz olanların yerlerine yedekleri çağrılır.

Denetim kurulu üyelerinin fiilen bu görevleri yürüttükleri dönemde; bunların eş ve ikinci derece dahil kan ve kayın hısımları, kooperatif ve kooperatifin bağlı bulunduğu üst kuruluşlar ile bunların % 50'den fazla hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve

diğer teŖekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak veya başka bir şekilde ücretli olarak işe alınamazlar.

Bu madde hükümlerine aykırı uygulamalar denetçiler tarafından araştırılır.

Söz konusu kooperatiflere ait örnek anasözleşmeler tam metin ya da basılı kitapçıklar halinde İl Müdürlüğünüze gönderilinceye kadar, anasözleşmelerin yukarıda belirtilen hükümler doğrultusunda hazırlanması işlemlerinde başvuru sahiplerine yardımcı olunması uygun olacaktır.

Ayrıca, kuruluşuna izin verilmesi yetkisi Valiliğimize devredilmiş olan kooperatiflerden halen faaliyette olanların, genelgemizde belirtilen hükümler doğrultusunda anasözleşmelerinde değişiklik yapılmasına yönelik taleplerinin bundan böyle İl Müdürlüğünüzce karşılanması ve genelgemiz hükümleri çerçevesinde istenilen değişikliklere izin verilmesi uygun görülmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

İsmail KALENDER
Bakan a.
Genel Müdür V.